

Verslag over de roofvogelstand in de A.W. duinen 1984 t/m 1986.

Inleiding.

De samenstelling van de roofvogelpopulatie vertoont nog steeds interessante ontwikkelingen. De oorzaken van de aantalsschommelingen zijn zeer complex en worden hierna per soort behandeld.

Tabel 1. Aantallen bezette territoria van roofvogels in de AW-duinen.

	1984	1985	1986
Bosuil	21	19	18
Ransuil	9	9	8
Torenvalk	3	1	1
Boomvalk	2	3	4
Sperwer	1	3	4

De Bosuil

In 1980 begon het aantal Bosuilen te dalen, de laatste jaren gaat deze daling minder snel.

De kolonisatie van Vossen en Sperwers in de AW-duinen begon in de zeventiger jaren. Vermoedelijk houdt de achteruitgang van de Bosuil verband met het groeiende aantal andere predatoren, waardoor voedselconcurrentie ontstaat. In tabel 2 valt op dat in het vroege voorjaar een grote concurrentie is om jonge Konijntjes. De Vos blijkt hierbij in het voordeel te zijn. Ook de op de grond fouragerende vogelsoorten zoals Houtsnip en Groene Specht zijn schaarser geworden in het menu van de Bosuil.

Het verdwijnen van de grote Kokmeeuwkolonies was echter in het voordeel van de Bosuil. Zo bleken kikkers en padden sterk toe te nemen en vanaf 1980 nemen deze amfibieën een belangrijke plaats in op het menu van de Bosuil. In de maanden april en mei vormen zij respectievelijk 13 en 17% van de biomassa aan geconsumeerd vlees.

De Sperwers zijn vermoedelijk effectiever in het bejagen van vogels dan Bosuilen, waardoor de Bosuil tegenwoordig in het voorjaar meer aangewezen is op muizen dan voorheen. Dit is echter moeilijk aan te tonen, maar de voortplantingscijfers van de Bosuilen laten zien dat er iets aan de hand is (zie tabel 3).

Tabel 2. Gewichtspercentages van gegeten biomassa van de Bosuil in twee perioden in de AW-duinen. (1967-1979 met geen of zeer weinig Vossen en Sperwers en de periode 1985-1987 met veel Vossen en Sperwers).

	1967 - 1979					1985 - 1987				
	winter	mrt	apr	mei	jun	winter	mrt	apr	mei	jun
Bosmuis	11	15	18	14	6	36	38	40	28	19
Rosse Woelmuis	4	7	4	5	3	8	6	4	5	3
Spitsmuis	9	3	6	7	4	2	5	4	2	3
Konijn	10	12	32	40	46	0	0	3	12	22
Amfibie	0	0	0	0	0	5	5	13	17	5
Vogels	52	55	32	29	32	47	36	32	30	40
Diverse	14	8	8	5	9	2	9	4	6	8

De Kauw werd steeds talrijker en ziet tegenwoordig kans om in toenemende mate bezit te nemen van de Bosuilnestkasten. Dit kan mede de oorzaak zijn van de sterk teruglopende reproductie van de Bosuil.

Tabel 3. Broedresultaten van de Bosuil in de AW-duinen

	1984	1985	1986
Aantal bezette territoria	21	19	18
Gemiddelde aantal eieren	2,5	2,5	3,0
Gemiddelde aantal jongen*	1,7	1,0	1,7
Totaal uitgevlogen jongen	10	9	12

* Gemiddelde is berekend over dié nesten waarin minstens 1 jong werd groot gebracht.

Het is niet uitgesloten dat in de toekomst het aantal broedparen nog sterker zal teruglopen. Bosuilen kunnen zeer oud worden. Van de huidige populatie zijn enkele exemplaren al meer dan tien jaar oud. Zij blijven hun territoria trouw, maar planten zich niet meer voort.

De Ransuil

Tabel 1 laat zien dat de populatie Ransuilen sterk achteruit gaat.

Dit is vreemd, omdat de voor Veldmuizen belangrijke grasvegetaties zich plaatselijk goed herstellen. Sedert 1980 vertoont het menu van de Ransuil een zekere stabilisatie. Veldmuizen blijven daarin zeer schaars, wat tot gevolg heeft dat de reproductie van de Ransuilen onvoldoende is om de populatie op peil te houden.

Tabel 4. Gewichtspercentages van gegeten biomassa van de Ransuil in de AW-duinen.

	1984	1985	1986
Veldmuis	26	26	31
Bosmuis	22	31	48
Rosse Woelmuis	5	6	7
Spitsmuis	0	2	0
Vogels	37	25	11
Diverse	10	11	3

De toename van de Rosse Woelmuis zou kunnen duiden op een sterkere verruiging van de vegetatie. Ook in het voedsel van de Bosuil is deze trend zichtbaar. Helaas weet de Veldmuis hier kennelijk niet van te profiteren en nemen hun predatoren zoals de Torenvalk en Ransuil in aantal af.

Broedgelegenheid in de vorm van oude ekster- of kraaiennesten is nog steeds in voldoende mate aanwezig.

Opmerkelijk is dat de legselgrootte aanzienlijk verbeterd is, vergeleken met de periode 1976 - 1981. Het gemiddelde kwam toen niet boven de vier eieren. Voor de jaren 1984 - 1986 was de gemiddelde legselgrootte respectievelijk 2,5 - 4,0 en 4,7 ei. De broedresultaten waren echter bedroevend.

Torenvalk

Deze Veldmuizenjager blijft als broedvogel aanwezig, de aantallen variëren tussen 1 en 3 broedparen.

De aantallen eieren die gelegd worden variëren tussen 4 en 5 stuks, wat een indicatie is dat de voedselsituatie matig is.

Boomvalk

De Boomvalk is de laatste jaren in aantal toegenomen. Dit is mogelijk het gevolg van een betere libellenstand in de infiltratiegebieden. Tot 1980 maakten vele duizenden Kokmeeuwen evenals de Boomvalken jacht op de libellen en andere insecten.

Nu de meeuwen verdwenen zijn, hebben de Boomvlaken daar het rijk alleen. De populatie is gegroeid van 2 naar 4 paar.

Sperwer

Het aantal broedparen van de Sperwer is in 1986 al toegenomen tot minstens 4 paar. Alle nesten werden gevonden in dennenbossen. Dit in tegenstelling tot enkele decennia geleden, toen uitsluitend in gemengde bossen werd gebroed. Het aantal jongen per nest schommelt tussen 3 en 6 jongen, dit is zeker voldoende om de broedpopulatie te handhaven of zelfs uit te breiden.